

האויב-סדר התדרוש

מה לבל הרחוקות, קורה בלבנון? האזרח הישראלי יודע כי לבנון היא ארץ משובעת. הוא זוכר כי השיגעון הזה עלה לו ביוקר.

עברו עשרים הימים היפים והתמימים, כאשר אריאל שרון הסתכל במפה והחליט לפתור את הבעיה הלבנונית אחת ולתמיד, לשים קץ לברדק ולכונן שם סדר חדש. ישראל נכנסה ללבנון, והגבירה שם את האנרכיה. אריאל שרון כונן איסור חדש. **אולם גם לשיגעון יש גבול — ועכשיו נראה כי גבול זה נסרץ. השיגעון נראה משובע יותר מתמיד.**

למשל: ● ישראל מקיימת מעין מצור ימי חלקי על נמל ג'זינה — הנמל של אותה מינימדינה נוצרית שהיתה עוד אתמול בעלת-כרייה העיקרית של ישראל.

● הירידים הטובים האלה, שלמענם נכנסה ישראל ללבנון, הם עכשיו הירידים של אשף, ועוזרים לו להתבסס מחדש ליד גבול ישראל.

● נראה כי צבא-דרוס-לבנון, הכוח החולש על דרוס-לבנון למענו, הולך ומתפורר, וכי צה"ל יצטרך לחזור לשם.

● הכוחות הפלסטיניים, שגורשו מלבנון על-ידי ישראל במאמץ כה רב, נמצאים שם שוב, ואף מנהלים בהצלחה רבה קרבות עזים.

● ישראל לוחמת ב"מחבלים" — כשמילה זו נעשית יותר ויותר מעורפלת, ואין עוד כל אפשרות לדעת למי היא מכוונת, המחבלים" הם עכשיו גם שיעים, אנשי חזבאללה, ולפעמים גם אנשי אמל, בעלי-הברית הכמוסים של ישראל.

אז מה קורה שם, לעזאזל?

● אורז וכרטיס ידוק

השיגעון נשאר, ויש בו שיטה והגיון. רק הנתונים השתנו פה ושם — כעיקר באשמת ישראל עצמה. התוצאה העיקרית של הפלישה הישראלית ללבנון כוללת-צפויה ובלתי-מכוונת — עליית הפיתאומית של השיעים. עדה זו, הגדולה בלבנון, היתה תמיד שפלת-רוח ומרוכאת, ובעיקבות הפלישה של צה"ל הייתה ראש ותבעה את מקומה.

אילו הוכנה הפלישה כראוי מבחינה מודיעינית ומרעית, היה צה"ל יודע שהכוח השיעי בלבנון נמצא בסימן עליה. בכל הכפרים השיעים, שצה"ל עבר בדרום-לבנון, בדרכו לביירות, היו תלויות על הקירות, בתוך הבתים ומחוץ להם תמונותיו של מוסא סאדר, כהן-הדת השיעי שהקים את התנועה השיעית החדשה. איש אגדתו זה נעלם באורח מסתורי בלוב — והריעה השולטת היא שרצח על-ידי מועמר קדאפי, כמחווה של ידידות כלפי הפלסטינים.

המאבק בין הפלסטינים והשיעים כבר היה אז בעיצומו. אשף שלט בשטח, כשהוא מתבסס על מחנות הפליטים הגדולים שבדרום-ביירות, ליד צידון וליד צור. האוכלוסיה השיעית של איזור זה התנגדה לשלטון זה, למרות שבאופן רישמי היתה קיימת ברית בין השיעים, הסונים, הדרוזים והפלסטינים, נגד הנוצרים.

כאשר התקבלו בוחות צה"ל בכפרים אלה במטר של אורז, היתה זאת מחווה כנה.

סברו כי צה"ל יבוא, יסלק את הפלסטינים משיטחם ויחזור הביתה, רק כאשר נמשך הכיבוש, הם פנו גם נגד צה"ל. אחרי היעלמו של מוסא סאדר עברה

ההנהגה לידי נביה כרי, עורך-ידיו שהיה תושב ארצות-הברית (והמנפנף עד היום ב"גריין קארד" שבדין, כשהוא מאיים מדי פעם לחזור לארצות-הברית). במשך זמן-מה התפעלו ממנו הכל, אך כאחרונה החלו מתאכזבים ממנו.

הוא פשוט לא חומר שממנו קורצו מנהיגים, אומרים מומחים ישראליים. "אין לו כריזמה, אין לו סמכות."

לא רק כרי הוא כסימן של ירידה, אלא גם תנועתו, תנועת-אמל ("התקווה", וגם ראשיהתיבות של "ההתנגדות הלבנונית").

המאורעות האחרונים בשטח חיזקו ספקנות זו.

אחרי אירועי צברה ושאי-תילא נגזו החלום של ראשי מערכת-הביטחון, מנחם בגין ואריאל שרון, על השותפות הישראלית-נוצרית הגדולה. מסע-הצלב הישראלי שקט בבנין הלבנוני. אז הרים את ראשו חלום חדש: שותפות ישראלית-שיעית. גם חלום זה נמוג עתה לאיטו.

● מילחמת "אין ברייה"

המאורעות בשטח לא היטיבו עם החלומות, ובעיקר: השיעים נכשלים בניסיונם להשיג את מטרת-המינימום שלהם — הקמת מינימדינה שיעית.

כאשר התפרקה המדינה הלבנונית, קמו כמה מינימדינות, מובלעות ואיזורים-שליטה. במפה טובה נראית המציאות כמו פאזל מטורף. אך כך נראתה גם מפת איטליה בימי הרני-סאנס, או מפת גרמניה בימי מילחמת שלושים-השנה.

יש מינימדינה נוצרית במרכז לבנון, ונמלה ג'זינה. איזור זה, "קד" מלא-נוצרים, והוא קשור בכמה מובלעות נוצריות אחרות בצפון וברום.

מדרום לאיזור הנוצרי הצליחו הדרוזים להקים מינימדינה משלהם, הנשענת על הריהושף. הם גירשו מתוכה את הנוצרים, ורק פה ושם נותרו מובלעות נוצריות.

שתי מינימדינות אלה הן מדינות במעט לכל דבר, יש להן מימשל עצמאי וכוח צבאי עצמאי.

בערי החוף יש כמה מובלעות סוניות. הסונים חלשים מאוד, ואין להם מיליציה מאוחדת כמו לשאר העדות. הם נשתלו בשעתו בערי-החוף על-ידי התורכים, שהיו גם הם סונים, ושלא סמכו על שאר העדות, שהיו להן בעלי-חסות זרים. (צרפת למארונים, רוסיה

למנהיגים, אומרים מומחים ישראליים. "אין לו כריזמה, אין לו סמכות."

לא רק כרי הוא כסימן של ירידה, אלא גם תנועתו, תנועת-אמל ("התקווה", וגם ראשיהתיבות של "ההתנגדות הלבנונית").

המאורעות האחרונים בשטח חיזקו ספקנות זו.

אחרי אירועי צברה ושאי-תילא נגזו החלום של ראשי מערכת-הביטחון, מנחם בגין ואריאל שרון, על השותפות הישראלית-נוצרית הגדולה. מסע-הצלב הישראלי שקט בבנין הלבנוני. אז הרים את ראשו חלום חדש: שותפות ישראלית-שיעית. גם חלום זה נמוג עתה לאיטו.

בחלק המוסלמי של ביירות. כמה מחנות היקמו ליד טריפולי הסונית בצפון, וגם באיזור הנוצרי של ביירות. הנוצרים ניצלו את מילחמת-האזרחים, מ-1975 והלאה, כדי לחסל את המחנות הפלסטיניים שבאיזורם, באמצעות מעשי-שיחיה נוסח תל-אל-

הוא פשוט לא חומר שממנו קורצו מנהיגים, אומרים מומחים ישראליים. "אין לו כריזמה, אין לו סמכות."

לא רק כרי הוא כסימן של ירידה, אלא גם תנועתו, תנועת-אמל ("התקווה", וגם ראשיהתיבות של "ההתנגדות הלבנונית").

המאורעות האחרונים בשטח חיזקו ספקנות זו.

אחרי אירועי צברה ושאי-תילא נגזו החלום של ראשי מערכת-הביטחון, מנחם בגין ואריאל שרון, על השותפות הישראלית-נוצרית הגדולה. מסע-הצלב הישראלי שקט בבנין הלבנוני. אז הרים את ראשו חלום חדש: שותפות ישראלית-שיעית. גם חלום זה נמוג עתה לאיטו.

● מילחמת "אין ברייה"

המאורעות בשטח לא היטיבו עם החלומות, ובעיקר: השיעים נכשלים בניסיונם להשיג את מטרת-המינימום שלהם — הקמת מינימדינה שיעית.

כאשר התפרקה המדינה הלבנונית, קמו כמה מינימדינות, מובלעות ואיזורים-שליטה. במפה טובה נראית המציאות כמו פאזל מטורף. אך כך נראתה גם מפת איטליה בימי הרני-סאנס, או מפת גרמניה בימי מילחמת שלושים-השנה.

יש מינימדינה נוצרית במרכז לבנון, ונמלה ג'זינה. איזור זה, "קד" מלא-נוצרים, והוא קשור בכמה מובלעות נוצריות אחרות בצפון וברום.

מדרום לאיזור הנוצרי הצליחו הדרוזים להקים מינימדינה משלהם, הנשענת על הריהושף. הם גירשו מתוכה את הנוצרים, ורק פה ושם נותרו מובלעות נוצריות.

שתי מינימדינות אלה הן מדינות במעט לכל דבר, יש להן מימשל עצמאי וכוח צבאי עצמאי.

המטרה השיעית היא, פשוטו כמש" מעו: לחסל את הריכוזים הפלסטיניים, או לפחות לפרוק מהם את הנשק, כך שיהיו מופקדים לשכח ולחסד לשי"עים. שאם לא כן, לא תקום מינימדינה שיעית, כרוגמת המדינות של הנוצרים והדרוזים — איזור-שילטון רצוף והרי מוגני של עדה אחת.

הפלסטינים למנוע זאת בכל מחיר, כי פירוש הדבר הוא שמאות אלפי גברים, נשים וילדים יהיו מופקדים ללא הגנה, לחסדיהם של השיעים, בארץ שבה כל עדה שוחטת את רעותה.

הפלסטינים ניצחו במילחמת-המחנות, שמרו על מוח"נ ותיהם ואף כבשו מוצבים בעלי ערך אסטרטגי. עליונר תם נובעת מן העובדה הפשוטה שהם לוחמים מילחמת "אין ברייה", בדומה לשוב העברי בארץ במלחמת 1948. הם לוחמים על חיו מישפחותיהם, פשוטו כמשמעו.

למאות אלפי הפלסטינים בריכוזים אלה אין לאן ללכת, אין לאן לברוח. מפלה פירושה שחיטה. הכלל הרומי העתיק ("אוי למנוצחים") נכון בלבנון במלוא משמעותו האכזרית.

משום כך הזיו אשף שמיים וארץ כדי להחזיר את לוחמיו למחנות אלה, והוא ממשיך במאמצים אלה גם עתה, חרף המצור החלקי שהטיל צה"ל על

כך זה היה ב'1982: השיעים מקבלים את צה"ל במטחי-אורז. מה השתנה?

זערת, או נעורו כסורים. הטבח של צברה ושאי-תילא נודע לאותה המטרה, והפעם פעלו בחסות ישראלים, אך השיעים לא הצליחו בכך.

זהו הרקע ל"מילחמת-המדינות" הנוכחית, יש ניגוד טו"ט טאלי בין הפלסטינים והשיעים בשטח — ניגוד שהוא כל-כך גדול עד שגם אויבי יאסר ער-פאת בצד הפלסטיני הצטרפו אל דיגלו, ואויבי אמל בצד השיעי הצטרפו אל דיגלו של נביה כרי.

המטרה השיעית היא, פשוטו כמש" מעו: לחסל את הריכוזים הפלסטיניים, או לפחות לפרוק מהם את הנשק, כך שיהיו מופקדים לשכח ולחסד לשי"עים. שאם לא כן, לא תקום מינימדינה שיעית, כרוגמת המדינות של הנוצרים והדרוזים — איזור-שילטון רצוף והרי מוגני של עדה אחת.

הפלסטינים למנוע זאת בכל מחיר, כי פירוש הדבר הוא שמאות אלפי גברים, נשים וילדים יהיו מופקדים ללא הגנה, לחסדיהם של השיעים, בארץ שבה כל עדה שוחטת את רעותה.

הפלסטינים ניצחו במילחמת-המחנות, שמרו על מוח"נ ותיהם ואף כבשו מוצבים בעלי ערך אסטרטגי. עליונר תם נובעת מן העובדה הפשוטה שהם לוחמים מילחמת "אין ברייה", בדומה לשוב העברי בארץ במלחמת 1948. הם לוחמים על חיו מישפחותיהם, פשוטו כמשמעו.

למאות אלפי הפלסטינים בריכוזים אלה אין לאן ללכת, אין לאן לברוח. מפלה פירושה שחיטה. הכלל הרומי העתיק ("אוי למנוצחים") נכון בלבנון במלוא משמעותו האכזרית.

משום כך הזיו אשף שמיים וארץ כדי להחזיר את לוחמיו למחנות אלה, והוא ממשיך במאמצים אלה גם עתה, חרף המצור החלקי שהטיל צה"ל על

הדמות האגדתית: מוסא סאדר על הקירות, 1982

נמלי-הגישה. כפי שהודיע צה"ל עצמו, הוא עצר אוניות כלכיים, לכד מפקדים בכירים של אשף בספינות שהיו בדרכן מקפריסין ללבנון, עצר אוניות קפריסאיות, ועוד.

במילחמה זו אין הברעה, וגם לא תיתכן. אבל אשף החזיק

כך זה היה ב'1982: השיעים מקבלים את צה"ל במטחי-אורז. מה השתנה?

מעמד והתחזק, ויש לו עכשיו שוב בסיס טריטוריאלי — מעין מינימדינה בלב האיזור השיעי.

● כל מיני יודים

מילחמה זו מעניינת מכמה בחינות. במיוחד מאלפת הגישה של שאר הגורמים. בין השאר:

● **הנוצרים**, בעלי-הברית של ישראל אתמול, עוזרים עתה בגלוי לאשף להביא מפקדים, לוחמים ונשק לריכוזיהם שבקירבת הגבול הישראלי. אילו צה"ל עוצר אוניות שהן בדרכן לישראל עצמה להבאת נשק לכוחות הנוצריים, מדוע?

עליות השיעים מאיימת על ההגמוניה שהיתה לנוצרים בלבנון עד כה. כל תוספת לכוחם של השיעים בזירה ה"כלל-לבנונית מוכרחה לבוא עליהשבון הנוצרים. על כן יש לנוצרים עניין חיוני במניעת הקמתה של מינימדינה שיעית, כך נוצרה ברית טיבעית בין הנוצרים ואשף, האויבים-בנפש אתי מול.

נוספת על כך הרגשתם של הנוצרים, שיששראל הפקירה אותם ובגדה בהם, והרגשה דומה של הנוצרים כלפי סוריה, העוזרת לשיעים.

● **הדרוזים** היו אמורים לעזור לשיעים, וגם השמיעו הכרזות כאלה, אך הם לא עשו דבר כרוח זו. הסיבה גם להם נוח שלא תקום מינימדינה שיעית, שתאיים על מדינתם הקטנה.

● **הסורים** התכוונו לעזור לשיעים, ואף הושיטו להם עזרה מסויימת, אך הם לא הגישו לשיעים את העזרה (המשך בעמוד 11)